

Κατ' επιλογήν μάθημα: «Ενδοκρινολογία, Σακχαρώδης Διαβήτης και Μεταβολισμός»

Τομέας: Υγείας Μητέρας – Παιδιού
Υπεύθυνος μαθήματος: Γεώργιος Μαστοράκος,
Καθηγητής Ενδοκρινολογίας
Εξάμηνα που διδάσκεται: Χειμερινό εξάμηνο
(εγγράφονται φοιτητές 9^{ου} & 11^{ου} εξαμήνου)
Χώρος: Αρεταίειον Νοσοκομείο
Αμφιθέατρο Ι. Παπαδημητρίου
Δευτέρα 15:00-18:00
Τρίτη 18:00-21:00

Δευτέρα 4/11/2019 15:00-18:00	Εισαγωγή στην Ενδοκρινολογία Συντονιστής: Α. ΑΓΓΕΛΟΥΣΗ, Επίκουρος καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας <ul style="list-style-type: none"> Δομή και μηχανισμός δράσης των ορμονών (Αγγελούση Α.) Υποδοχείς ορμονών και ενδοκυττάριοι μηχανισμοί δράσης (Τσώλη Μ.) Μέθοδοι μέτρησης ορμονών και ερμηνεία των τιμών (Narjes Nasiri Ansari)
Τρίτη 5/11/2019 18:00-21:00	Νοσήματα Υπόφυσης, Επινεφριδίων και Γονάδων στην Παιδοενδοκρινολογία Συντονιστής: Ε. ΧΑΡΜΑΝΔΑΡΗ, Καθηγήτρια Παιδιατρικής-Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας, ΕΚΠΑ <ul style="list-style-type: none"> Διαταραχές Ενήβωσης : Πρώιμη και καθυστερημένη ήβη Διαταραχές φύλου & Δυσφορία του φύλου Διάγνωση και αντιμετώπιση της επινεφριδιακής ανεπάρκειας Συγγενής υπερπλασία των επινεφριδίων Σύνδρομο CUSHING Ομιλήτρια: Ε. ΧΑΡΜΑΝΔΑΡΗ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Δευτέρα 11/11/2019 15:00-18:00	Παχυσαρκία- Μεταβολισμός Συντονιστής: Γ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ, Επίκ. Καθηγητής Ενδοκρινολογίας <ul style="list-style-type: none"> • Ορισμός, επιδημιολογία, μορφές λιπώδους ιστού και δράσεις του, κατανομή σωματικού λίπους Κλινική εξέταση, επιπλοκές Ε. Καπάντασης, ειδ. παθολόγος-διαιτολόγος • ο ενδοκρινικός άξονας της όρεξης υποθάλαμος - γαστρεντερικό -λιπώδης ιστός, φαρμακευτική και βαριατρική θεραπεία της παχυσαρκίας, Γ. Βαλσαμάκης, επικ. Καθηγητής Ενδοκρινολογίας
Τρίτη 12/11/2019 18:00-22:00	Αύξηση/ Θυρεοειδικές παθήσεις στην παιδοενδοκρινολογία Συντονιστής: Χ. ΚΑΝΑΚΑ-Gantenbein, Καθηγήτρια Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας, ΕΚΠΑ <ul style="list-style-type: none"> • Ενδομήτρια και εξωμήτρια αύξηση- Χρ. Κανάκα-Gantenbein, Καθηγήτρια Παιδιατρικής- Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας, Μονάδα Ενδοκρινολογίας, ΕΚΠΑ • Συχνές διαταραχές αύξησης σε παιδιά και εφήβους- Ιωάννης-Ανάργυρος Βασιλάκης, Επιμελητής Β', Μονάδα Ενδοκρινολογίας, Μεταβολισμού και Διαβήτη, Α' Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ • Συχνές διαταραχές θυρεοειδικής λειτουργίας σε παιδιά και εφήβους, Αντώνης Βουτετάκης, Παιδίατρος- Ακαδημαϊκός Υπότροφος, Μονάδα Ενδοκρινολογίας, Μεταβολισμού και Διαβήτη, Α' Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ
Δευτέρα 18/11/2019 15:00-18:00	Οστά, Ασβέστιο, Παραθυρεοειδής Συντονιστής: Ε. ΚΑΣΣΗ, Αν. Καθηγήτρια Βιοχημείας, Μοριακής Ενδοκρινολογίας, ΕΚΠΑ <ul style="list-style-type: none"> • Μεταβολισμός ασβεστίου και φωσφόρου Οστεοβλάστης/ οστεοκλάστης- οστική ανακατασκευή (Κα Μ.Γιαβροπούλου, Ενδοκρινολόγος, επιμελήτρια Α' ΕΣΥ,) • Οστεοπόρωση (Κα Ε. Κασσή)

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τρίτη 19/11/2019 18:00-21:00	Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 2, Σακχαρώδης Διαβήτης στην Εγκυμοσύνη Συντονιστής: Μ. ΠΕΠΠΑ, Αναπλ. Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας, ΕΚΠΑ
	<ul style="list-style-type: none"> • Σακχαρώδης Διαβήτης τύπου 2<ol style="list-style-type: none"> 1. Παθοφυσιολογία σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2 2. Σακχαρώδης διαβήτης τύπου 2 σε παιδιά και εφήβους 3. Δευτεροπαθής σακχαρώδης διαβήτης τύπου 2 4. Διάγνωση σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2 5. Οξείες και χρόνιες επιπλοκές σακχαρώδη διαβήτη τύπου 2 6. Θεραπευτική αντιμετώπιση σε παιδιά και εφήβους 7. Θεραπευτική αντιμετώπιση σε ενήλικες • Σακχαρώδης διαβήτης κύησης<ol style="list-style-type: none"> 1. Παθοφυσιολογία διαβήτη κύησης 2. Διάγνωση-Επιπλοκές 3. Θεραπευτική αντιμετώπιση
Δευτέρα 25/11/2019 15:00-18:00	Νεανικός Διαβήτης, LADA και MODY Συντονιστής: Κ. ΚΑΡΑΒΑΝΑΚΗ, Καθηγήτρια Παιδιατρικής και Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ
	<ul style="list-style-type: none"> • Σακχαρώδης διαβήτης τύπου 1 και διαβήτης τύπου LADA: παθογένεια-κλινική εικόνα-θεραπευτική αντιμετώπιση Χριστίνα Κανακά-Gantenbein, Καθηγήτρια Παιδιατρικής και Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ. • Επιπλοκές σακχαρώδη διαβήτη τύπου 1: οξείες και χρόνιες. Κυριακή Καραβανάκη, Καθηγήτρια Παιδιατρικής και Παιδιατρικής Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ. • Μονογονιδιακός Διαβήτης. Αμαλία Σερτεδάκη, ΕΔΙΠ, ΕΚΠΑ.
Τρίτη 26/11/2019 18:00-21:00	Λιπίδια Συντονιστής: Β. ΛΑΜΠΑΔΙΑΡΗ, Αναπλ. Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ
	<ul style="list-style-type: none"> • Κλινική βιοχημεία, λιπόλυση, κινητική λιπιδίων • Είδη υπερχοληστερολαιμίας, FH κυρίως, επιπλοκές, διαβητική δυσλιπιδαιμία, δυσλιπιδαιμία στην ισουλينوαντοχή • Ηπατική στεάτωση/ στεατοηπατίτιδα, λιποδυστροφία

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Δευτέρα 2/12/2019 15:00-18:00	Παθήσεις Υποθάλαμο-υποφύσεο-ορχικού άξονα Συντονιστής: Δ. ΓΟΥΛΗΣ, Καθηγητής Ενδοκρινολογίας Αναπαραγωγής Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης <ul style="list-style-type: none"> 15:00 - 16:00 Εισαγωγή / Ανδρική υπογονιμότητα: διάγνωση και θεραπεία, Δημήτριος Γ. Γουλής 16:00 - 17:00 Ανδρικός υπογοναδισμός / Περιβάλλον και ανδρική υπογονιμότητα, Χρήστος Τσαμέτης 17:00 - 18:00 Στυτική δυσλειτουργία / Διαφυλισμός, Γεώργιος Κανάκης
Τρίτη 3/12/2019 18:00-21:00	Παθήσεις Φλοιού επινεφριδίων Συντονιστής: Χ. ΛΙΑΠΗ, καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ, Συντονίστρια - ομιλήτρια- σχολιάστρια περιστατικών Συνεργάτες : Α. Στριλάκου, παθολόγος εντατικολόγος, Διδάκτωρ ιατρικής Σχολής, ΕΚΠΑ (κλινικά περιστατικά), Β Τσιαβός, ενδοκρινολόγος, υποψήφιος Διδάκτωρ Ιατρικής Σχολής, ΕΚΠΑ (υπεραλδοστερονισμός) <ul style="list-style-type: none"> Επινεφριδικές ορμόνες (βιοχημεία, φυσιολογία) Εργαστηριακός έλεγχος λειτουργίας επινεφριδίων (δοκιμασίες διέγερσης- καταστολής) Υπερλειτουργία / Υπολειτουργία φλοιού επινεφριδίων- τυχαιώματα (Παθήσεις-έλεγχος- θεραπευτική αντιμετώπιση) Συγγενής υπερπλασία φλοιού επινεφριδίων (ενήλικες)
Δευτέρα 9/12/2019 15:00-18:00	Παθήσεις Υποθαλάμου- Υπόφυση Συντονιστής : Γ. ΚΑΛΤΣΑΣ, Καθηγητής Παθολογίας- Ενδοκρινολογίας <ul style="list-style-type: none"> Παθήσεις Υποθαλάμου και παραεφίπιακής περιοχής –Γ.ΚΑΛΤΣΑΣ Λειτουργικά αδενώματα Υποφύσεως – Υποφυσιακή ανεπάρκεια Κ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ Μη λειτουργικά αδενώματα υποφύσεως – Ε.ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ, ενδοκρινολόγος
Τρίτη 10/12/2019 18:00-21:00	Νευροενδοκρινείς όγκοι/ Οικογενή σύνδρομα Συντονιστής: Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ, Ενδοκρινολόγος, Ακαδημαϊκή Υπότροφος <ul style="list-style-type: none"> Οικογενή Ενδοκρινικά Σύνδρομα – Γ.ΚΑΛΤΣΑΣ Ορισμός και Κατάταξη Νευροενδοκρινικών Νεοπλασμάτων -Λειτουργικά νευροενδοκρινικά νεοπλάσματα, διάγνωση και θεραπευτική αντιμετώπιση - Κ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ Μη λειτουργικά νευροενδοκρινικά νεοπλάσματα, διάγνωση και θεραπευτική αντιμετώπιση – Μ.ΤΣΩΛΗ, ενδοκρινολόγος ακαδ. υπότροφος

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**Δευτέρα**
16/12/2019
15:00-18:00**Παθήσεις Υποθαλαμο- υποφύσεο ωοθηκικού άξονα**Συντονιστής: Ε.ΛΑΜΠΡΙΝΟΥΔΑΚΗ, Αν. Καθηγήτρια Γυναικολογικής
Ενδοκρινολογίας, ΕΚΠΑ

- Διαταραχές κύκλου, διερεύνηση και αντιμετώπιση
- Σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών
- Πρώιμη ωοθηκική δυσλειτουργία – εμμηνόπαυση

Δευτέρα
23/12/2019
15:00-18:00**Παθήσεις Θυρεοειδούς**

Συντονιστής: Γ. ΜΑΣΤΟΡΑΚΟΣ, καθηγητής Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ

- Λειτουργικές παθήσεις θυρεοειδούς-
Ευαγγελία Ζαπάντη, Διευθύντρια Ε.Σ.Υ.,
Ενδοκρινολογικό Τμήμα Νοσοκομείο «Αλεξάνδρα».
- Από τον όζο στον καρκίνο του Θυρεοειδούς
Αικατερίνη Σαλτική ,Ακαδημαϊκή Υπότροφος ,
Θεραπευτική Κλινική, ΕΚΠΑ, Νοσοκομείο
«Αλεξάνδρα»
- Θυρεοειδοπάθεια στην κύηση
Γ. Μαστοράκος, καθηγητής Ενδοκρινολογίας ΕΚΠΑ